

„את המים שלנו אנחנו מקבלים כבר היום משלושה מעיינות בשטח ישראל“ משיב זית, „אבל השאיבה לבריכות הדגים נעשית ממי-הירדן. אם תבוצע ההטיה יהיו המים מלוחים יותר ונצטרך לחשוב אם להמשיך לגדל דגים.“

„הירדן לא יהיה יבש אף פעם“ טוען זאב ניצן (50), איש קיבוץ מעוז-הייב, הנמצא צפונית לכפר-רופין. „מה שקרה הוא שמימינו יהיו מלוחים מאד. אם יהיה מלוח לא נוכל להשקות בקיץ את השדות בשאיבה מהירדן, כפי שאנו עושים עכשיו. גם עכשיו אנחנו רק נעזרים במי הירדן ואיננו תלויים בו כל כך. נצטרך להתאים את עצמנו למצב החדש.“

★ ★ ★

המסתננים

ב כיתיוסף וירדנה, שני מושבים כורדיסתאן, ניתן להשקיף מלמעלה למטה אל השטח הירדני. דן שורץ, (28), צוהר מהונגריה העובד נוזה שנתיים כרועה שכיר של עדר מושב ירדנה, מכיר היטב את האזור. עם עדר הכבשים של המושב הוא יורד עד קצה הנחל, נודד לאורכו קילומטרים רבים. „יש שקס מוחלט בגיזרה“, הוא מזהיר. „בזמן האחרון היו כאן המון פיצוצים בצד שלהם, אבל זה קשור כנראה בעבודות ההטיה וההשקאה. אפשר לראות לפעמים כוחות צבא ירדניים מסיירים לאורך הגבול, וכאשר יורדים חברה לקטוף קני-טוף ליד הנחל, הם אפילו שוככים ומכוונים נגדם את הנשק, אבל זה רק מפחד. אף פעם לא יורים. אין מסתננים.“

„הם עצמם מפעילים באזור כמה התנות שאיבה מהירדן. כאשר המשאבות שלהם עובדות, כל האזור רועש, אבל חוץ מזה יש שקט. היחסים איתם הם מצויינים.“

צמונה משב, עד למפעל ההשמל המשותף כנהריים, אין חדש בחזית הגבול. המים המאיימים להצית את האש, מהוים כאן גורם מרגיע ומשקט. במקום לסכסך, הם משללי מים. שני הצדדים נוקטים להם, אינם מפי ריעים איש לרעהו.

הלקח פשוט וברור: מקום שם יש חליו קה צודקת, של המים, חוץ כיבוד וכחיות הולת, שם שורר השלום.

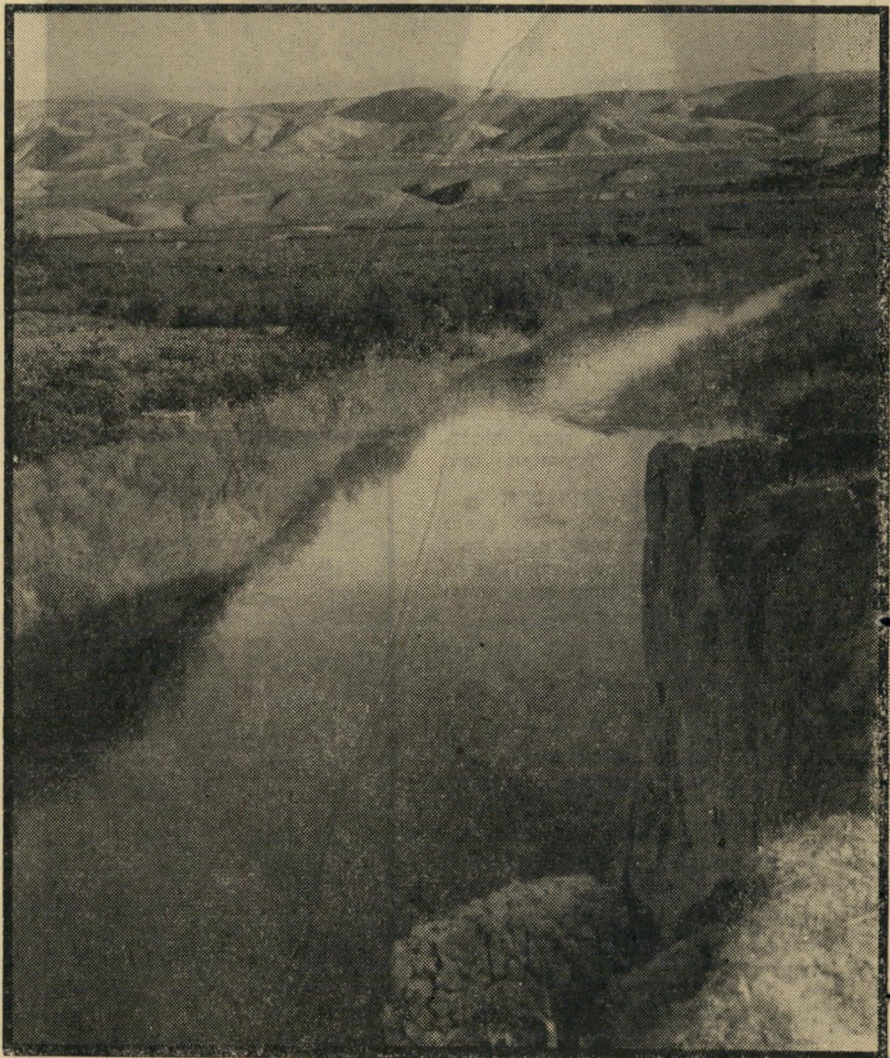

הירדן מתפתל כאן מערבה (משמאל בתמונה) ואילו המים הזורמים באפיק מימין הם מי הירמוך המגיעים דרך סכר אגס-נהריים, שבמרכזו עובר גבול ירדן-ישראל. כאשר יוסה הירמוך תיפסק הורמיה.

המים שלא יזרמו
בנקודה זו, קילומטר דרומית לקיבוץ אסדות-יעקב, נשפך הנופלים דרך הסכר הם מי כיום הירמוך לתוך הירדן. מי המפל

הצד הישראלי
שני עובדי דייג מקיבוץ מעוז-חיים בבריכת-דגים הנמצאת במרחק של כמה מאות מטרים מהגבול בין ירדן וישראל, ואשר מימיה הם מן הירדן. האיש העומד בסירה הוא זאב ניצן.

הצד הירדני
על שפת הירדן עוסקים חקלאים ירדניים בקטיפ תפוחים, נראים בשעת עבודת ההעמסה על משאית. באזור זה של הגבול בין ישראל וירדן מעבד כל צד את אדמותיו עד לקו הגבול ממש — הירדן.

הירדן, הירדן באמצע
קטע מאזור הגבול בין ישראל וירדן, מנהריים דרומה, בו-מהוה הירדן לאורך למרגלות ההרים הוא הכפר הירדני וקץ. כ-30 קילומטר את הגבול בין שתי המדינות.